

Myndigheten för press, radio och tv
Kabyssgatan 4 D
120 30 Stockholm

Per e-post nyttmediestöd@mprt.se

Stockholm den 1 september 2023

Remissyttrande avseende utkast till föreskrifter om nytt mediestöd

Sveriges Tidskrifter har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter avseende utkast till föreskrifter om nytt mediestöd och ber att få anföra följande.

Övergripande synpunkter

När det gäller det nya mediestödet skiljer sig hanteringen mot tidigare eftersom den behöver fortlöpa även om riksdagen ännu inte fattat beslut om den nya mediestödslagen. Den aktuella situationen är således aningen problematisk eftersom vi ännu inte har alla delar på plats. MPRT själva konstaterar i sin konsekvensbeskrivning (s. 6–7) ”om inga föreskrifter kommer till stånd blir det otydligt för den sökande vilka krav som ställs på en ansökan och hur redovisningen av hur stödet använts ska göras” Sveriges Tidskrifter håller med om detta. Vi värdesätter MPRT:s försök till proaktivitet genom att myndigheten arbetat parallellt och vi värdesätter också den dialog som skett med Sveriges Tidskrifter under våren. Sveriges Tidskrifter delar MPRT:s syn kring vikten av att ha beredskap för att ha ett ansökningsförfarande på plats och därmed vara beredda på övergången till det nya mediestödet 2024.

Sveriges Tidskrifter konstaterar däremot att MPRT:s utkast i flera viktiga delar saknar den konkretion som är efterfrågad av branschen. Det finns en oförutsägbarhet om en sökande är berättigad till det nya mediestödet som gör att frågan kommer att behöva överlämnas till en mer skönsmässig bedömning i den nya Mediestödsnämnden. Det kommer även ta tid att utveckla praxis som kan tjäna som stöd för de sökande aktörerna. MPRT vill - kanske särskilt mot bakgrund av den något annorlunda ordningen och den osäkerhet som den skapar - att föreskrifterna ska ligga så nära mediestödspropositionen och förslaget till förordning som möjligt. Sveriges Tidskrifter hyste dock förhoppningar om ytterligare konkret vägledning i utkastet till föreskrifterna då inte heller propositionen ger handfast vägledning i den mån som krävs. Det är exempelvis efterfrågat att utkastet till föreskrifter närmare skulle berört riksspridda medier och vad som är av ”särskild vikt för mediemångfalden”. Tidskrifter är i princip alltid riksspridda, så för vår bransch är en definition av vad som avses med ”särskild vikt för mångfald” central och något som behöver förtydligas. I mediestödspropositionen (s. 24) understryks att rikstäckande medier fyller en viktig demokratisk funktion och att mediestödet bör bidra till en mångfald av hög kvalitet ”även nationellt”. Det utrymme som finns för rikstäckande medier samt hur fördelning av medel mellan lokal regional journalistik och nyhetsförmedling som bidrar till mångfald bör enligt Sveriges Tidskrifter komma till tydligare uttryck i föreskrifterna än vad nu som sker under rubriken ”Övriga aktörer” på s. 13 i konsekvensbeskrivningen som bifogats utkast till föreskrifter. Sveriges Tidskrifter tycker också att det är en brist att garantier saknas i utkast till föreskrifterna i fråga om det s k övergångsstödet. Det nya övergångsstödet är centralt för berörda nyhetsmediers planering och en konkretion i detta avseende hade varit att föredra.

Sveriges Tidskrifter välkomnar att MPRT framhåller i sitt utskick att föreskrifterna kan komma att justeras och att ytterligare en remissrunda kan bli aktuell i det fall det blir mer omfattande ändringar.

Närmare om innehållet i utkast till föreskrifter

2 § Uttryck i föreskrifterna

- AI- genererat innehåll

Sveriges Tidskrifter har inga invändningar mot den föreslagna definitionen men vill samtidigt framhålla vikten av att följa AI-utvecklingen och pågående diskussioner om reglering etc. då det finns risk att definitionen snabbt kan bli inaktuell.

Notera dock Sveriges Tidskrifters kommentar till § 11 om den praktiska tillämpningen av definitionen.

- Betalande prenumerant

Sveriges Tidskrifter anser att det är viktigt att formuleringen inte riskerar att tolkas för snävt. Det är viktigt att prenumerationer som betalats av aktörer som företag, kommuner eller regioner inte uteslutes.

- Kvalificerad besökare

När det gäller det gäller formuleringen "Video och ljud kan även ha konsumerats i en för medieformen etablerad tredjepartsspelare" undrar vi varför video- och ljudtjänster ska definieras särskilt som en s.k. tredjepartsspelare? Sveriges Tidskrifter vill framhålla att det bör vara innehållet och dess framtagande som är avgörande och inte vilka "verktyg" som mediet använder för journalistiken.

§ 6 Av betydelse för bevakningsområdet

Sveriges Tidskrifter tycker att den aktuella bestämmelsen är oklar till sin innebörd. Vad avses med "bevakningsområdets storlek" och "målgruppens storlek"? Här är förtydliganden på sin plats för att skapa konkretion.

§ 11 Exklusivt, egenproducerat innehåll

I 11 §, 1–3 stycket framgår att med exklusivt egenproducerat innehåll avses inte bara material som producerats av det egna allmänna nyhetsmediet utan även sådant material som köpts in exklusivt för det allmänna nyhetsmedium som ansökan om mediestöd gäller. Det framkommer dock i tredje stycket, andra meningen att material som införskaffats från nyhets- eller bildbyrå inte anses vara exklusivt, egenproducerat innehåll. Det förefaller svårt att definitivt utesluta material baserat på varifrån det kommer. Så länge material köpts in exklusivt ser Sveriges Tidskrifter ingen anledning att per se utesluta det från definitionen.

I 11 § fjärde stycket, utesluts AI- genererat innehåll som består av fotografier eller videor från att kunna utgöra exklusivt, egenproducerat innehåll. Vidare anges att annat AI-genererat innehåll som bearbetats eller granskats av det allmänna nyhetsmediet kan vara det. Sveriges Tidskrifter förstår att det finns ett behov av att avgränsa AI-genererat innehåll till sådant som de facto är föremål för redaktionell bearbetning. Det bör dock iaktas viss försiktighet så att AI- genererat innehåll inte skrivs bort i en för hög utsträckning, detta särskilt som utvecklingen går väldigt fort. Att det finns ett krav

på bearbetning eller granskning är rimligt men Sveriges Tidskrifter tycker inte att det finns någon anledning att göra skillnad på text och bild. Att skapa en unik bild med ett AI-verktyg kan innebära en stor tidsåtgång redaktionellt och Sveriges Tidskrifter förordar därmed att den första meningen i fjärde stycket där undantaget för fotografier och videor kommer till uttryck bör strykas.

§ 12 Allmänt tillgängligt

Den aktuella bestämmelsen tar fasta på ”begränsat och slutet distributionsnät”. Det nya mediestödet ska vara teknikneutralt och av den anledningen är det viktigt att inte utforma föreskrifterna så att det skapas otydlighet kring olika tekniska lösningar som aktörerna använder sig av.

§ 23 Antal regelbundna användare

Enligt utkastet till föreskrifter ska ”fasta arbetsexemplar och marknadsföringsexemplar” avräknas från antalet regelbundna användare. Sveriges Tidskrifter har svårt att se motivet för detta då det borde handla om den journalistik som når sin publik.

§ 24 Antal betalande prenumeranter

Det anges att för prenumererade allmänna nyhetsmedier ska antalet exemplar i genomsnitt per utgåva som är betalda till ett ordinarie pris anses motsvara antalet betalande prenumeranter. Det framkommer dock inget i bestämmelsen om att det finns utrymme för eventuella kampanjer och rabatteringar. Sveriges Tidskrifter menar att exemplar från rabattering och kampanjer även bör kunna omfattas och föreslår att det förtydligas i föreskrifterna.

§ 25 God användarförankring

Bestämmelsen om god användarförankring består enbart av en hänvisning till 6 § 10 i den nya lagen om mediestöd. I propositionen (s. 46–48 och s. 73) förekommer resonemang om frågan utan att det närmare anges konkreta anvisningar. Det som framgår är att med god användarförankring ska avses regelbundna användare och att exempel på detta är prenumeranter eller på motsvarande sätt registrerade användare. Av mediestödspropositionen framgår att regeringen instämmer i behovet av en precisering och att det bör regleras närmare i förordning. Sveriges Tidskrifter är därvidlag angelägna om att förtydliganden avseende detta sker i regeringens förordning. Risken är annars för stor att det inte kommer finnas en praktisk förankring och att det kommer lämnas ett för stort utrymme i Mediestödsnämndens bedömning. Tidskriftsbranschen befinner sig i en övergångsfas från print till digitalt. Det är för våra medlemmar viktigt att både tryckta och digitala exemplar/användare kan räknas med när användarförankringen ska redovisas, annars kan regelsystemet bli kontraproduktivt.

§ 28 Behov av stöd för den redaktionella verksamheten

Bestämmelsen är kortfattad och förefaller inte ha något tydligt samband mellan rubriken som lyder behov av stöd och innehållet som är en definition av redaktionell verksamhet. I 50 § punkt 1 förekommer dock ”den redaktionella verksamheten”. Vad avses med denna definition?

§ 39 Årsarbetskrafter

I bestämmelsen används formuleringen ”det senaste upprättade årsbokslutet”. Typiskt finns det ett sådant att tillgå men beroende på när ansökningsperioden är och om den aktuella sökande har s.k.

brutet räkningsår kan det innebära att uppgifterna är inaktuella. För de fall det inte finns upprättat årsbokslut behöver det finnas alternativ som kan användas istället.

§ 40 Stödgrundande kostnaden

Sveriges Tidskrifter framhåller i vårt remissvar avseende Ds 2022:14 (Ett hållbart mediestöd för hela landet) att det finns en lång tradition i tidskriftsbranschen av att använda frilansjournalister och om villkoret för att kunna söka redaktionsstöd enbart baserar sig på anställd redaktionell personal, riskerar det att undergräva frilansmarknaden, vilket vore olyckligt. Sveriges Tidskrifter ser således väldigt positivt på att det i 40 § tredje stycket framgår att frilanskostnader ska räknas med som en stödgrundande kostnad: *”I den stödgrundande kostnaden får även medräknas kostnader för redaktionellt material som köpts in enbart för det allmänna nyhetsmediet och som ingår i den sökandes senast upprättade årsredovisning, eller, för sökande som inte behöver upprätta årsredovisning, det senast upprättade årsbokslutet.”* Det är dock inte givet att frilanskostnader för redaktionellt material är redovisat separat i en årsredovisning respektive årsbokslut. MPRT bör således möjliggöra för företag att inkomma med underlag på ett annat sätt och det behöver således framkomma av den aktuella bestämmelsen.

Sveriges Tidskrifter noterar även att det i utskicket med utkast till föreskrifter framkommer att: *”Därutöver har kulturminister Parisa Liljestrand förklarat att frilanskostnader i viss mån kommer att kunna beaktas vid beräkningen av den stödgrundande kostnaden. Det är dock, mot bakgrund av att förordningen ännu inte är klar, fortfarande oklart i vilken utsträckning dessa kostnader får räknas med. Det ska därför betonas att utkastet även i denna del är preliminär.”*

Sveriges Tidskrifter vill därmed återigen särskilt framhålla att även kostnader knutet till anlitaandet av frilansande journalister måste kunna ligga till grund för mediestöd. Vi vill också understryka vikten av att MPRT inhämtar specifik branschkunskap avseende detta innan föreskrifterna fastställs.

§ 45–46 Utgångspunkter vid prioritering av mediestöd

Sveriges Tidskrifter uppfattar att MPRT enligt 45 § menar att en prioritering, vid behov, ska göras mellan redaktionsstöd och övergångsstöd. Sveriges Tidskrifter ställer sig frågan om vilket stöd denna uppdelning har i mediestödspropositionen? Sveriges Tidskrifter vill här understryka att medieföretagen har ett stort behov av maximal förutsebarhet för att kunna planera sin verksamhet.

När det gäller övergångsstödet framkommer i mediestödspropositionen (s. 58) att det finns ett behov av att *”säkra en ordnad övergång till det nya mediestödssystemet för de nyhetsmedier som under lång tid haft driftsstöd”* och att anslaget i statsbudgeten har ökat för att det ska kunna bli verklighet. Sveriges Tidskrifter uppfattar således att dessa utökade medel ska avse detta och kan inte utläsa att det ska bli föremål för en prioritering.

Sveriges Tidskrifter räknar med att den *”trappa”* för beräkning av övergångsstöd som kommer till uttryck i mediestödsutredningen (s. 196) är den som MPRT utgår ifrån. Det är viktigt att det finns en förutsägbarhet avseende även detta.

När det gäller den föreslagna prioriteringen i § 45 framkommer att den ska göras utifrån en bedömning av om mediestödet:

1. Främjar tillgången till lokal och regional nyhetsförmedling i hela landet, eller
2. Bidrar till en mångfald av allmänna nyhetsmedier av hög kvalitet.

Sveriges Tidskrifter vill understryka att ordet ”eller” i bestämmelsen tydligt markerar att detta **inte** ska uppfattas som en prioritetsordning mellan lokala och regionala medier och rikstäckande medier.

§ 49 Ansökan om mediestöd

Ett helt nytt krav är att den sökande enligt § 49 p. 5 ska lämna en försäkran om att man följer och förbinder sig att följa det s.k. demokrativillkoret i 6 § p. 1 i den föreslagna lagen om mediestöd. Sveriges Tidskrifter, som är en av grundarna till det medieetiska systemet, välkomnar att det tidigare kravet om att följa god medieetisk sed är borttaget. Systemet är självreglerande, fristående från staten och ska komplettera lagstiftningen inte sammanblandas med den. Trots detta förekommer i propositionen (s. 39) formuleringen ”Att nyhetsmedier klandras för att grovt eller upprepade gånger ha brutit mot god publicistisk sed kan däremot i regel vara en indikation på att mediets publicistiska verksamhet ska anses stå i konflikt med demokrativillkoret”. Ett nyhetsmedium kan klandras för ett antal för olika saker – större förseelser som små - och det går inte att med vägledning av hur ofta ett medium klandrats, dra slutsatsen att det skulle stå i strid med demokrativillkoret. Sveriges Tidskrifter framhöll i vårt remissvar avseende Ds 2022:14 (Ett hållbart mediestöd för hela landet) att mediestödsnämnden bör iaktta återhållsamhet vid tillämpningen av demokrativillkoret och vill understryka att vi står fast vid detta.

§ 50 Särskilt om ansökan om allmänt redaktionsstöd

I § 50 p. 1 anges att en sökande utöver vad som anges i § 49 bland annat ska ”redogöra för behovet av stöd för den redaktionella verksamheten”. Den aktuella punkten förefaller vara otydlig och ger ingen närmare vägledning kring vilka kriterier som avses med ”behovet av stöd”. Vad ska den sökande redogöra för? En sökande motiverar sitt behov utifrån sina förutsättningar, men här kommer viss vägledning att behövas och Sveriges Tidskrifter ser gärna ett förtydligande i föreskrifterna kring vilka kriterier som kommer att beaktas.

§ 56 Utbetalning av stöd

Enligt § 56 ska stöd utbetalas månadsvis eller när Mediestödsnämnden annars bestämmer. Av behovet av att kunna planera sin verksamhet förefaller det viktigt att kunna veta när utbetalning sker. I vilka situationer kan Mediestödsnämnden bestämma annat? Sveriges Tidskrifter tycker därvidlag att det bör finnas en huvudprincip om månadsvis utbetalning och det bör krävas särskilda skäl för att nämnden ska besluta om någon annan utbetalning.

Sveriges Tidskrifter

Kerstin Neld
VD

Niklas Briselius
Jurist